

Lenin Vladimir Ilici (1870-1924)

Teoretician și om politic marxist rus , întemeietor al partidului Comunist al Uniunii Sovietice și al statului sovietic ,conducător al mișcării muncitorești revoluționare internațională .Continuator al operei lui Marx și Engels ,Lenin a dezvoltat și aplicat în mod creator marxismul în condițiile epocii imperialismului și ale trecerii omenirii de la capitalism la socialism . S-a născut la 22 Aprilie 1870 la SIMBIRSK (astăzi LILIANOVSK) . Urmează în orașul natal școala elementară și liceul clasic ,pe care îl absolvete în anul 1887 . În același an ,fratele său mai mare , Alecsander Ulianov este executat pentru participare la atentatul împotriva țarului Alexandru al III –lea . Se înscrie la facultatea de drept de la Kazan, dar este exclus fiindcă aluat parte la mișcarea revoluționară a studenților ,iar apoi trimis cu domiciliu forțat în localitatea KOKUȘKINO.

Reîntors la Kazan în toamna anului 1888 intră într-un cerc marxist . Între 1889 și 1893 Lenin locuiește la Samara . În 1891 absolvete în mod strălucit facultatea de drept din Petersburg .La Samara organizează primul cerc marxist din acest oraș . În august 1893 , Lenin se mută la Petersburg ,unde organizează cercuri marxiste în rândul muncitorilor ,devenind conducătorul recunoscut al marxiștilor din oraș .În primăvara anului 1894 scrie prima sa mare operă ‘Ce sunt Prietenii Poporului și cum luptă ei împotriva social democrațiilor ?’ ,considerată pe drept cuvânt primul manifest al partidului marxist care se naște în Rusia . În anul 1895 Lenin înființează la Petersburg ‘Uniunea de luptă pentru eliberarea clasei muncitoare ‘ ,care devine germenele partidului marxist din Rusia . La sfârșitul aceluiași an a fost arestat și deținut în închisoare timp de 14 luni ,iar în 1897 este deportat în Siberia unde rămâne până în 1900 .Întors din deportare pleacă în străinătate , unde întemeiază ziarul ‘Iskra’ care militează pentru clarificarea ideologică și pentru unirea organizațiilor muncitorești din Rusia într-un partid de tip nou .Activitatea sa desfășurată în fruntea muncitorilor ruși a permis ca la congresul al II lea al P.M.S.D.R. din 1903 să se pună bazele partidului marxist al clasei muncitoare din Rusia .În noiembrie 1905 Lenin s-a întors din emigrație în Rusia ,la Petresburg ,desfășurând o imensă activitate în

fruntea partidului în anii primei revoluții ruse. În 1907 este nevoit să emigreze din nou în strinătate, în Elveția apoi la Paris. În acești ani Lenin unește forțele bolșevicilor în lupta împotriva curentelor antipartinice din mișcarea muncitorească rusă, militează pentru pregătirea partidului și a clasei muncitorești în vederea declanșării unei noi revoluții. În 1912, la Praga Lenin conduce lucrările celei de-a 6-a conferințe a P.M.S.D.R., la care sunt excluși din partid menșevicii lichidatoriști, punându-se bazele unui partid independent al bolșevicilor.

În 1913-1914 Lenin publică o serie de lucrări în care elaborează și fundamentează programul marxist, în problema națională (‘Note critice în problema națională’, ‘Dreptul națiunilor la autodeterminare’ etc.).

Lenin a militat ferm, în anii primului război mondial, pentru unirea forțelor revoluționare în partidele social-democrate în vederea creării unei noi internaționale. Pe această linie se înscriu eforturile depuse la conferințele socialiștilor internaționaliști, ținute la Zimmerwald (1915) și Kiental (1916). Întors din emigrație, după victoria revoluției burghezo-democratice din februarie 1917 și răsturnarea absolutismului țarist, Lenin prezintă celebrele ‘Teze din aprilie’, plan de luptă pentru trecerea de la revoluția burghezo-democratică la revoluția socialistă, se ocupă nemijlocit de pregătirea insurecției armate. Urmărit de guvernul provizoriu, pleacă pentru un timp în Finlanda. În septembrie 1917 Lenin cheamă masele la insurecție armată împotriva guvernului provizoriu și la cucerirea puterii. În octombrie 1917 se reîntoarce ilegal din Finlanda la Petrograd, și preia direct conducerea insurecției. Începută la 7 noiembrie (25 octombrie), prin insurecția de la Petrograd, Marea Revoluție Socialistă din octombrie a învins, în Rusia instaurându-se puterea muncitorilor și țăranilor. La 30 august 1918 Lenin este grav rănit în urma unui atentat săvârșit de către ‘Socialiștii Revoluționari’.

După terminarea războiului civil Lenin conduce munca de refacere a economiei naționale, elaborează planul de electrificare a țării și planul politicii economice a perioadei dictaturii proletarietului.

Dicționar Politic (Ed. Pol., București
1975)